

Mēslošanas līdzekļi bioloģiskajā lauksaimniecībā

SIA «Sertifikācijas un testēšanas centrs»
BL galvenā eksperte Vija Rāka

Bioloģiskā saimniecība – pilna cikla saimniecība

Izmanto iekšējos resursus

Barība mājlopiem

Mēslojums laukiem

- Neizmanto pesticīdus
- Neizmanto antibiotikas
- Neizmanto minerālmēslus

- nenonāk vidē
- nekaitē lauksaimniekiem
- neuzkrājas produktos

- ✓ Augu sēka
- ✓ Veselīga augsne
- ✓ Bioloģiskā daudzveidība

Brīvi turēšanas apstākļi

Dabīgie kaitēkļu ienaidnieki

Tīri ūdeņi

BIOLOĢISKA PĀRTIKA UN TĪRA VIDE

Vispārīgie principi

Regula 834/2007 4. pants

Ierobežot jebkādu ārēju resursu izmantošanu. Ja ir jāizmanto ārējie resursi, tad izmanto vienīgi šādus ārējos resursus:

- i) resursus no bioloģiskās ražošanas;
- ii) dabiskas vai dabiski iegūtas vielas;
- iii) vāji šķīstošus minerālmēslus.

Nebioloģiskas izcelsmes mēslošanas līdzekļi

Regula 834/2007 12. pants

d) mēslojumus un augsnes ielabotājus drīkst izmantot vienīgi tad, ja saskaņā ar 16. pantu tos ir atļauts lietot bioloģiskajā ražošanā (*Regula 889/2008 I pielikums*);

Regula 834/2007 16. pants

Ierobežotajā sarakstā iekļautos produktus un vielas drīkst izmantot vienīgi tiktāl, ciktāl attiecīgais izmantojums ir atļauts attiecīgo dalībvalstu vispārējā lauksaimniecībā.

Latvijā – mēslošanas līdzeklis ir reģistrēts Kultūraugu uzraudzības valsts informācijas sistēmas mēslošanas līdzekļu valsts reģistrā saskaņā ar normatīvajiem aktiem par mēslošanas līdzekļu identifikāciju.

Regulas 889/2008 I pielikumā iekļautie mēslošanas līdzekļi

➤ **Dzīvnieku izcelsmes:**

- pakaišu kūtsmēsli,
- kaltēti pakaišu kūtsmēsli,
- dehidrēti mājputnu mēsli, kompostēti dzīvnieku ekskrementi (t. sk. mājputnu mēsli un kompostēti pakaišu kūtsmēsli),
- šķidri dzīvnieku ekskrementi

Industrializētas lauksaimniecības izcelsme ir aizliegta.

MK noteikumi Nr. 485 25.¹ punkts

Par industrializētas lauksaimniecības izcelsmes mēslošanas līdzekļiem uzskatāmi mēslošanas līdzekļi, kas iegūti konvencionālā saimniecībā, ja:

- ✓ 25.¹ 1. atgremotāju lauksaimniecības dzīvniekiem ganību periodā nav nodrošinātas ganības;
- ✓ 25.¹ 2. vienā novietnē ir vairāk par 100 liellopiem;
- ✓ 25.¹ 3. vienā novietnē ir vairāk par 100 sivēnmātēm vai 1000 nobarojamām cūkām;
- ✓ 25.¹ 4. putnus netur brīvās turēšanas sistēmā.

➤ **Augu izcelsmes:**

- augu valsts izcelsmes komposts un fermentēts augu materiāls,
- augu izcelsmes blakusprodukti (sēnālas, diedzēti miežu asni u.c.),
- jūras aļģes un jūras aļģu produkti,
- zāģskaidas, kokskaidas, kompostēta koku miza, pelni, ja koksne nav ķīmiski apstrādāta,
- kūdra (izmanto tikai dārzkopībā- dārzenkopība, puķkopība, kokaudzēšana, stādaudzētavas),
- sēņu audzēšanas atkritumi.

➤ **Citi organiskas izcelsmes mēslošanas līdzekļi:**

- vermikomposts,
- gvano,
- biogāzes digestāts, kas satur dzīvnieku un augu izcelsmes produktus,

Industrializētas lauksaimniecības izcelsme ir aizliegta.

- Dzīvnieku izcelsmes blakusprodukti (asins milti, nagu milti, ragu milti, kaulu milti, zivju milti, gaļas milti, vilna u.c.), ja produkts nesatur hromu.
- ✓ Regulas 889/2008 I pielikumā ir stingri noteikti ierobežojumi lietošanai. Piem., kurus līdzekļus nedrīkst lietot uz augu ēdamajām daļām.

➤ **Neorganiskas izcelsmes mēslošanas līdzekļi:**

(dabiskas izcelsmes minerālmēsli)

- sasmalcināts fosforīts,
- alumīnija kalcijs fosfāts,
- izdedži (degakmens pelni, tomasfosfāti, tomasmilti),
- neapstrādāts kālija sāls vai kainīts,
- kālija sulfāts, var saturēt magnija sāli,
- kalcijs karbonāts (krīts, mergelis, kaļķakmens, dolomīta milti, fosfātkrīts),
- magnijs un kalcijs karbonāts (kaļķakmens, dolomīta milti),
- magnijs sulfāts,
- kalcijs sulfāts(ģipsis),
- kalcijs hlorīda šķīdums,
- rūpnieciskie kaļķi, kas iegūti no cukura ražošanas,
- rūpnieciskie kaļķi, kas iegūti, ražojot sāli ar vakuuma metodi,
- brīvais sērs (salīdzinoši attīrīts dabisks vai rūpniecisks produkts).

➤ **Citi līdzekļi:**

- nātrijs hlorīds,
- akmens milti un māli,
- leonardīts (neapstrādāta organiska nogula, ja tā iegūta kā kalnrūpniecības blakusprodukts),
- hitīns (no vēžveidīgo čaulas iegūts polisaharīds),
- nogulas, kuras veidojas saldūdens ūdenstilpnēs skābekļa deficīta apstākļos (piemēram, sapropelis).

➤ **Mikroelementi**

Neorganiskie mikroelementi, kas iekļauti Regulas (EK) Nr. 2003/2003 I pielikuma E daļā :

- ✓ sāļu, helātu un suspensijas formā;
 - ✓ mēslošanas līdzekļi, kas satur tikai vienu mikroelementu;
 - ✓ mikroelementu cietie vai šķidrie maisījumi.
-
- **bors** (borskābe, nātrijs borāts, kalcija borāts, bora mēslošanas līdzekļa suspensija);
 - **kobalts** (kobalta sāls, kobalta helāts, kobalta mēslošanas līdzekļa šķīdums);
 - **varš** (vara sāls, vara oksīds, vara hidroksīds, vara helāts, vara mēslošanas līdzekļa šķīdums);
 - **dzelzs** (dzelzs sāls, dzelzs helāts, dzelzs mēslošanas līdzekļa šķīdums);
 - **mangāns** (mangāna sāls, mangāna helāts, mangāna oksīds);
 - **molibdēns** (nātrijs molibdāts, amonija molibdāts, mēslošanas līdzekļa šķīdums ar molibdēnu);
 - **cinks** (cinka sāls, cinka helāts, cinka oksīds, mēslošanas līdzekļa šķīdums ar cinku).

➤ **Mikroorganismus saturoši līdzekļi**

Regula Nr. 889/2008 3.pants

4. Mikroorganismu preparātus drīkst izmantot, lai uzlabotu augsnes vispārējo stāvokli vai barības vielu pieejamību augsnē vai augos.

5. Komposta aktivizēšanai drīkst izmantot attiecīgus uz augu bāzes gatavotus preparātus un mikroorganismu preparātus.

Kā lauksaimniekam saprast, kuru līdzekli drīkst izmantot
bioloģiskajā lauksaimniecībā

- Ja iegādājas organiskos mēslus no citas bioloģiskās saimniecības, jāprasa pārdevēja bioloģiskās lauksaimniecības sertifikāta kopija.

- Ja iegādājas organiskos mēslošanas līdzekļus (pakaišu kūtsmēsli, šķīdumēsli, virca) no konvencionālas saimniecības, jāprasa pārdevēja apliecinājums par to, ka :
 - nav industrializētās lauksaimniecības uzņēmums;
 - mēslošanas līdzekļi nesatur ĢMO (*dzīvnieki nav ēdināti ar barību, kura satur ĢMO*).

PĀRDEVĒJA APSTIPRINĀJUMS
(saskaņā ar Padomes Regulas (EK) Nr.834/2007 9.panta 3.punktu)

Pārdevēja vārds vai nosaukums _____

Pārdevēja adrese _____

Produkta nosaukums _____

Identifikācijas Nr. _____

Sastāvdaļas _____

Apstiprinu, ka šis produkts nav ražots ne no „ĢMO”, ne ar „ĢMO” atbilstīgi šo terminu lietojumam Padomes Regulas (EK) Nr.834/2007 2. un 9.pantā. Man nav zināma informācija, kas norāda uz šā apgalvojuma nepareizību. Tāpēc apstiprinu, ka iepriekš minētais produkts atbilst Padomes Regulas (EK) Nr.834/2007 9.pantam attiecībā uz „ĢMO” izmantošanas aizliegumu.

Apņemos nekavējoties informēt klientu un tā kontroles organizāciju, ja šis apstiprinājums tiek anulēts vai labots, vai ja kļūst zināma informācija, kas norāda uz apstiprinājuma nepareizību.

Neiebilstu, ka klientu uzraugošā kontroles organizācija, kā noteikts Padomes Regulas (EK) Nr.834/2007 2.pantā, pārbauda šī apstiprinājuma pareizību un, ja vajadzīgs, ņem paraugus laboratorisko izmeklējumu veikšanai. Piekrītu, ka šo uzdevumu var veikt neatkarīga iestāde, ko rakstiski ir norīkojusi kontroles iestāde.

Apakšā parakstījušies uzņemas atbildību par šī apstiprinājuma pareizību

Reģistrs VAAD mājas lapā

ML statuss	Tirdzniecības nosaukums (oficiālais nosaukums)	ML Tips / Apliecības vai Atļaujas nr	Ražotājs, Valsts	Reģistrētājs / pieteicējs	Reģistrācijas / uzskaites / atzīšanas datums	Detaljas
Reģistrēts	Biohumuss (slieku komposts) (Apstrādāts organiskais mēslošanas līdzeklis)	G0.06 - 0817 - 12	EKO ZEME SIA, Latvija	EKO ZEME SIA	15.02.2012	; Atļauts izmantot bioloģiskajā lauksaimniecībā līdz 01.01.2020
Reģistrēts	EKOTRI biokomposts (Apstrādāts organiskais mēslošanas līdzeklis)	G0.06 - 0807 - 12	EKOTRI SIA, Latvija	EKOTRI SIA	03.01.2012	Bioloģiskā lauksaimniecība līdz 15.09.2019
Reģistrēts	EKOTRI VERMIKOMPOSTS (Apstrādāts organiskais mēslošanas līdzeklis)	G0.06 - 0808 - 12	EKOTRI SIA, Latvija	EKOTRI SIA	29.07.2015	Bioloģiskā lauksaimniecība līdz 15.09.2019

Līdz 09.02.2018. kontroles institūcijām bija deleģējums izvērtēt Regulas Nr. 889/2008 I pielikumā minētos neorganiskas izcelsmes mēslošanas līdzekļus.

Ja mēslošanas līdzekļi ir izvērtēti līdz 09.02.2018. un to sastāvs un ražošanas process nav mainījies, drīkst izmantot bioloģiskajā lauksaimniecībā arī pēc atļaujas derīguma termiņa beigām.

Industriāli ražotu mēslošanas līdzekļu (organisku, minerālas izcelsmes) atbilstību izvērtē izmantošanai bioloģiskajā saimniecībā izvērtē uzņēmējs

- Organiskas izcelsmes industriāli ražotu mēslošanas līdzekļu izvērtēšanu apgrūtina:
 - iespēja iegūt pilnīgu informāciju par izmantotajām izejvielām un ražošanas procesu;
 - dalībvalstīs atšķirīgi definēts jēdziens «industrializētā lauksaimniecība».
- Minerālas izcelsmes līdzekļus izmanto, pārliedzinoties par to ķīmisko sastāvu, un izvērtē atbilstību *Regulas 889/2008 I pielikumam*.

Paldies par uzmanību!